

RIBA, PATKA, VODOZEMAC

Priče o životinjama

priredila Ljubica Arsić

■ Laguna ■

Copyright © ovog izdanja 2014, LAGUNA

EDICIJA
TALASI

Knjiga 10

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

**RIBA, PATKA,
VODOZEMAC**

SADRŽAJ

Pavle Ugrinov, LABUDOVO JEZERO 11

* * *

Andžela Karter, DRUŠTVO VUKOVA 19
(prevela s engleskog Adrijana Marčetić)

Ivan Bunjin, GVOZDENO KRZNO 33
(preveo s ruskog Dejan Mihailović)

Ernest Hemingvej, MAČKA NA KIŠI 37
(prevela s engleskog Vera Ilić)

Dino Bucati, MIŠEVI 43
(prevela s italijanskog Cvijeta Jakšić)

Embrouz Birs, IZLEČENA KRAVA 51
(preveo s engleskog Nebojša Todorović)

Mario Benedeti, STIŠAO SE BES. 59
(prevele sa španskog Ksenija Bilbija i Milena Trobozić Garfield)

Ljudmila Ulicka, MAČKA IZUZETNE LEPOTE	65
(prevela s ruskog Neda Nikolić Bobić)	
Doris Lesing, SVINJA	79
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Franc Kafka, PREOBRAŽAJ	89
(preveo s nemačkog Branimir Živojinović)	
Bernard Malamud, JEVREJ-PTICA	147
(preveo s engleskog David Albahari)	
Ton Nakadžima, DIVLJA ZVER	159
(preveo s japanskog Dejan Razić)	
Zahar Prilepin, KERETINA.	171
(prevela s ruskog Radmila Mečanin)	
Gabrijel Garsija Marques, EVA JE U SVOM MAČKU .	183
(prevela sa španskog Maša Rajčić)	
Zekerija Tamir, TIGROVI, DESETOG DANA.	195
(preveo s arapskog Srpko Leštarić)	
Elena Aleksijeva, DVOJE	201
(prevela s bugarskog Elizabeta Georgijev)	
Hose de la Kolina, BORBA S PANTERICOM	209
(preveo sa španskog Branislav Prelević)	
Selva Bakr, KAKO SE MESI TESTO.	217
(preveo s arapskog Srpko Leštarić)	
Đovani Verga, VUČICA	231
(prevela s italijanskog Vera Bakotić)	
Margaret Atvud, BELI KONJ.	237
(prevela s engleskog Aleksandra Čabraja)	

Varlam Šalamov, BEZIMENA MAČKA	261
(preveo s ruskog Dejan Mihailović)	
Felisberto Hernandez, KROKODIL	269
(prevele sa španskog Branislava Bada Domić i Maša Rajčić)	
Miljenko Jergović, PASTRMKA	285
Jurij Trifonov, GOLUBIJA SMRT	289
(preveo s ruskog Miloš Dobrić)	
Euđenio Montale, KRAGUJ	305
(preveo s italijanskog Srđan Musić)	
Ljudmila Petruševska, MAČE GOSPODA BOGA . . .	311
(prevela s ruskog Mirjana Grbić)	
Korado Alvaro, GOSPOĐA FLAVIJA.	317
(prevela s italijanskog Danica Lukić)	
Aleksandar Tomov, PČELA	325
(preveli s bugarskog Mila Vasov i Velimir Kostov)	
Dilen Tomas, MIŠ I ŽENA	333
(prevela s engleskog Branka Petrović)	
Jasunari Kavabata, ČAVKA.	353
(preveo s japanskog Dejan Razić)	
Rajnhard Johanes Zorge, O LEPTIRU I NJEGOVOM ČAROBONOM CVETU	359
(prevela s nemačkog Aleksandra Bajazetov)	
Aleks Toćilešku, CAT'S AVENGER	365
(prevela s rumunskog Oana Ursulesku)	
Andžej Stasjuk, KUJA	375
(prevela s poljskog Snežana Đukanović)	

Hose Emilio Paćeko, VETAR DALJINE.	383
(prevela sa španskog Biljana Isailović)	
Mo Jen, ČOVEK I ZVER	387
(prevela sa kineskog Mirjana Pavlović)	

Pavle Ugrinov
LABUDOVO JEZERO

Posle duge šetnje sa Makrenom oko jezera u gradskom parku, prekidane zastajkivanjem pred prizorima parenja labudova i zanimanjem za jedno jato pataka što se među izraslim trskama uz samu obalu gnjuralo i kao nešto lovilo, uputili smo se, iznenada obuzeti nekom žurbom, najkraćim putem u Makrenin stan. Kada smo stigli, dva puta smo za sobom zaključali vrata i namakli lanac, valjda da za nama više niko ne uđe, iako takva opasnost uopšte nije postojala. Posredi je bilo nešto sasvim suprotno: zaključavali smo sebe od sveta, koji nam najednom više nije izgledao dostojan pažnje, pa čak ni na bilo koji način potreban.

U njenoj sobi, sa spuštenim roletnama i navučenim zavesama, gorela je samo jedna stojeća lampa kraj kauča, sa svilenim zelenkasto-žučkastim abažurum, kroz koji se svetlost jedva probijala, blede osvetljavajući samo kauč i deo niše u koju je bio uvučen. Seli smo na njega, u sam krug te raspršene svetlosti, koja je naglo omekšala oštrinu naših figura i crte lica, što je bio povod da se počnemo nežno doticati i pipkati, kako bismo proverili naše oblike, primičući se

pritom sve bliže jedno drugom, telo telu, usne usnama, dok se naposljetku nismo prepustili ljubljenju i milovanju, koje nam je vratilo i učvrstilo prvobitni izgled ali i pojačalo već naraslu želju da otpočnemo našu ljubavnu igru.

I ovde, u Makreninom stanu, kao i za vreme šetnje parkom, nismo ništa govorili, jednostavno nismo za rečima osećali nikakvu potrebu, jer se sve zbivalo tačno po našim unutrašnjim željama; magnetizam ćutanja, a naročito magnetizam dodira, činio nam se delotvorniji od ma kakvih reči, zato što je neuporedivo više podsticao maštu, u isto vreme zatamljujući svest, i oslobađajući sve više čula i nagone.

Zatim smo se razdvojili i po već uhodanom običaju otpuzali u suprotne uglove kauča, postavljajući se jedno naspram drugog, tako da smo odsada još samo pogledima mogli da dotičemo delove naših tela, bar one koje smo jasnije raznavali, pošto smo izašli iz kruga progušane svetlosti, ali ti dodiri su najednom postali i dublji i podsticajniiji od onih fizičkih kojima smo se do maločas prepuštali.

Klečeći svako u svome uglu kauča, lagano smo skidali sa sebe najpre ukrase: ona lanac sa vrata, ja kravatu, a onda i deo po deo odeće: ona bluzu, ja košulju, ona suknju, ja kaiš... Stotine svetlosnih tačkica što su prodirale kroz svilu abažura, ono progušano svetlo stajace lampe, izobličavalo je i lomilo predmete u sobi, a nas činilo gotovo nestvarnim, pa malo zatim opet vidljivim. I dalje ništa nismo govorili, nismo čak ni mimikom pokušavali da zamenimo reči, samo da ničim ne narušimo taj narastajući ljubavni ritual, da ne poremetimo njegov sklad, koji je bivao sve savršeniji. Sledio je novi pokret: počeli smo da usporeno puzimo na koljenima, ali ne jedno ka drugom, već po samom rubu kauča, kao po krugu neke zamišljene arene. Korak-dva bismo načinili življe, a onda bismo opet usporili, već kako je sama igra

nalagala, igra koju je ona neprikosnoveno vodila. Onda se na polovini kruga zaustavila i uspravila na kolena, dohvatila ivicu kombinea i skinula ga preko grudi i glave; sledeći njeno uputstvo skinuo sam majicu. Zatim je ona otkopčala pojas sa lastišem za čarape a ja odbacio ostatak odeće; i tako smo ostali bez ijednog parčeta na sebi...

Nemo i netremično smo se gledali, a onda je ona lagano stala da izdiže svoju nogu i prebacuje je preko druge noge, poput neke akrobatkinje ili „žene-gume“, istovremeno se okrećući u mestu; video sam najpre njena ramena pokrivena rasutom kosom, pa deo leđa i bedara, a onda sam je potpuno izgubio iz vida, jer sam se i sam okretao, na isti način kao i ona; više se nismo videli, okrenuti jedno drugom leđima; mogli smo sada još samo da se osluškujemo, naprežući sve više sluh; ali najednom se resko oglasila jedna opruga na kauču i otkrila njen novi pokret – njen nagib prema kasetofonu na podu koji je uključila, što je za mene bio znak da isključim svetlo stojeće lampe.

U sobi je sada vladao potpuni mrak; više se nismo mogli videti, bez obzira kako bili jedno drugom okrenuti. Odsada će nastavak naše igre i naše pokrete određivati samo šumovi i zvuci sa trake. Iz daljine su se najpre javili razvučeni krici barskih ptica u poletu a zatim i šum njihovih snažnih krila; neosetno ih je smenio prigušen kreket žaba, pa praćakanje riba i brboljenje ustajale vode. Sve je ukazivalo da se nalazimo na nekom rečnom rukavcu, nekoj mrtvaji ili velikoj bari, gde se bez prestanka obavljaju prirodni rituali parenja i proždiranja – riba, ptica i vodozemaca!

Bio je to čas našeg nemog ali željenog preobražaja! Okrenuo sam se na leđa i lagano, poleduške, pomažući se laktovima, počeo da gmižem ka sredini kauča, kao po dnu velike bare; ona je pak „četvoroonoške“ (na rukama i kolenima)

puzala po njenom rubu, tražeći me najpre u plicaku, u još donekle prozirnoj vodi, a zatim ploveći dalje. Sve više smo se prepuštali toj našoj najdražoj igri – igri plovke i gliste! Plovke koja plavi po površini bare i gliste koja miruje ili se vijuga po njenom muljevitom dnu.

Iako plovka još nije znala gde glista prebiva, svojim nepogrešivim instinktom je to već nagađala, i zato je svaki čas zaranjala i kljunom pretraživala blatno dno, a zatim izranjala i, podižući kljun visoko i klepećući njime, izbacivala blato i vodu iz njega, da bi potom ponovo zaronila, u sve strastvenijoj potrazi za glistom.

Kada su šumovi i zvuci bare naposljetku utihnuli, sa trake se oglasila, najpre tiho pa sve jače, dečja pesmica – „Plovi patka preko Save...“, koju su pevali nezreli glasovi hora neke osnovne škole. Zanimajući za časak ulogu plovke, ona im se odmah priključila i kao neka devojčica zapevala zajedno sa njima; zamenjujući međutim reč „Sava“ rečju „bara“, što je bezazlenoj pesmici dalo prizvuk nekog upozorenja, skoro neke pretnje, upućene skrivenoj glisti. Sasvim sam se umirio, pazeći da se ničim ne odam...

Nakon završetka pesme, pevušenja i pevanja, ponovo se preobrazila u patku i nastavila da pretražuje mulj; vođena proždrljivim nagonom, doplovila je najzad tačno iznad mesta gde sam se krio; osetivši me pod sobom, ne oklevajući je zaronila i dotakla me kljunom posred grudi; značilo je to da sam otkriven i da više nema svrhe da uzmičem. Najpre me je pažljivo opipavala, čupkala i štipkala, još valjda ne verujući da je to glista koju je tražila, proveravajući da li je to zbilja ona, da bi je potom, pobedonosno, čvrsto dohvatila i stegla kljunom. Nemajući više odstupa, a već i sama nabubrela od nakupljene žudnje i strepnje, glista se predala i prepustila patki; ali umesto očekivanih muka i straha od

proždiranja i nestanka, najednom je stalo da je prožima sve veće blaženstvo i milje u tome vrelom i sluzavom kljunu, što je čitavu igru preobrazilo i izdiglo do čudesne lepote, dajući joj čak uzvišeni smisao.

Sada je svaka neizvesnost bila otklonjena: patka je držala glistu-skrivalicu u kljunu i poigravala se njome, dok je glisti sve više prijalo njegovo meko rebrasto tkivo i jezik što nije prestajao da je obrće i oblizuje; usaglašavajući se sve više i srastajući jedno s drugim, preobražavali su se u jedan novi organ, sve nezavisniji od tela čiji su delovi doskora bili, i sve dovoljniji samome sebi; u organ koji je sada već plodio samoga sebe – sličan nekom samorodu i samojeđu, koji je već vršio i svoju uzvratnu namenu: da svu tu sladostrasnost prenese i na ta dva tela od kojih je do maločas zavisio, i kojima se sada na poseban, neobičan način vraća, da bi sa njima podelio sve veće blaženstvo i na kraju sklopio savršenu celinu...

– Svetlo! – oglasila se iznenada Makrena, zagrcnuta od sluzi što joj se lepila za grlo i jezik, i prepadnuta da se ne zadavi. Izbezumljen koliko i ona, u magnovenju sam pritisnuo dugme stojećeg abažura i raspršeno svetlo se ponovo razlilo po kauču. Opet smo tu bili Makrena i ja: razaznavao sam njeno izobličeno lice i staklast pogled u očima, onaj čudni razroki pogled, koji međutim nije bio usmeren ka meni, već ka toj nabubreloj glisti u ramljama mojih nogu, koju je netremično osmatrala, spremajući se da je ponovo dografi i pokuša da proguta.

– Moja si, glisto! – uzviknula je promuklo, lepljivo i zgrabila je svojim razjapljenim usnama, u neotklonjivoj potrebi da je zbilja sažvaće i proguta.

Sasvim je već bila razjarena i pomahnitala, ta devojkapatka, ta u početku i na kraju Makrena, i rešena da istraje

u svome bezumnom naumu, sve dok ga ne ostvari, ili se ne uguši, kao što je i ta naduvana glista, ta glista-atleta, sada potpuno pripadala njoj, toj proždrljivoj patki, na jedan nezamenljiv način, nimalo manje uzvišen od drugih, ako ne i uzvišeniji, ali bez sumnje nedohvatniji.

Andžela Karter
DRUŠTVO VUKOVA

Jedna jedina zver zavija noću u šumi.

Vuk je inkarnacija mesoždera, a lukav je baš koliko i surov. Ako je samo jednom okusio meso, više mu ništa drugo nije dovoljno dobro.

Noću oči vukova sijaju žućkastim i crvenkastim sjajem nalik na plamen sveće; to je zato što se njihove zenice u mraku šire i debljaju, upijaju svetlost vašeg fenjera i brzo vam je vraćaju natrag – crveno znači opasnost. Kad vučje oči odražavaju samo mesečinu, onda je njihov sjaj hladan i neprirodan, a njihova jaka zelena boja nalik na boju minerala. Ako putnik, zatečen mrakom, spazi svetlucave, sablasne šljokice odjednom prišivene za čestar, znaće da mora da beži, ukoliko se nije ukočio od straha.

Jedino oči tih šumskih razbojnika, što se nevidljivi okupljaju u čoporima oko mirisa vašeg mesa, moći ćete načas opaziti dok nerazumno kasno prolazite šumom. Oni će biti poput seni, biće nalik na utvare, sivi članovi kongregacije noćne more. Oslušnite to otegnuto, isprekidano zavijanje... Slušajte pesmu straha.

Vučja pesma je zvuk čerečenja koje vas očekuje, ona je i sama ubilačka.

Zima je i vreme je hladno. U ovom planinskom, šumovitom kraju vukovi više ne mogu naći nikakvu hranu. Koze i ovce zaključane su u staje, jeleni su otišli na južne obronke u potragu za preostalom ispašom – vukovi su mršavi i izgladneli. Na njima je tako malo mesa da biste im kroz krzno mogli prebrojati tanka rebra, kad bi vam za to dali vremena pre nego što navale na vas. Slinave gubice, isplažen jezik, smrznuta pljuvačka na iscerenim čeljustima – od svih brojnih pogibelji koje vrebaju noću u šumi: duhova, bauka, ljudoždera što peku bebe na roštilju, veštica koje drže ljude u kavezima i tove ih za kanibalske gozbe, vuk je najopasniji, jer on se ne pokorava razumu.

U šumi, gde nema ljudi, uvek ste u opasnosti. Zakoračite pod portale ogromnih borova i igličaste grane će se preplesti oko vas, uhvatiće neopreznog putnika u mrežu, kao da se i sama vegetacija urotila s vukovima koji žive u šumi, kao da to zlo drveće lovi ribu za svoje prijatelje – s velikom predostrožnošću i beskrajno obazrivo prođite kroz kapiju šume jer, ako makar i načas zalutate s puta, vukovi će vas pojesti. Sivi su kao glad, svirepi kao kuga.

Deca ozbiljnih očiju iz raštrkanih sela uvek nose sa sobom noževe kad odlaze da čuvaju mala stada koza koje farmama daju ljuto mleko i smrdljiv, crvljiv sir. Njihovi noževi dugački su gotovo koliko i oni sami, a oštre ih svaki dan.

Ali vukovi znaju da nadu put čak i do čovekovog ognjišta. Ma koliko se trudili, ponekad ih u tome ne možemo sprečiti. Nema te zimske noći u kojoj stanovnik kolibe ne strahuje da će ugledati kako mršava, siva izgladnela gubica njuška kućni prag, a jednom su neku ženu ujeli u njenoj sopstvenoj kuhinji baš kad je cedila vodu iz makarona.

Bojte se vuka i bežite od njega, jer vuk, a to je ono najgore, može biti i više od običnog vuka.

Jednom je ovde, u blizini, neki lovac uhvatio vuka u klopku. Taj vuk je klao ovce i koze, pojeo jednog ludog starca koji je živeo sam u kolibi na pola puta ka vrhu planine i po čitav dan opevao Isusa, kidisao je i na devojčicu koja je čuvala ovce, ali je ona digla takvu galamu da su dotrčali muškarci s puškama i oterali ga. Pokušali su da ga prate kroz šumu, ali on je bio vešt i lako im je umakao. I tako je taj lovac iskopao jamu i stavio u nju živu živcatu patku, a zatim prekrrio jamu slamom namazanom vučjom balegom. Ga, ga! Gakala je patka, a vuk je, šunjajući se, izašao iz šume, bio je velik i težak, težak kao odrastao čovek, i slama se pod njim provalila – upao je u jamu. Lovac je uskočio za njim, prerezao mu šiju i odsekao sve četiri šape kao trofej.

U tom trenutku, pred lovцем više nije ležao vuk, već krvavo ljudsko telo, obezglavljeno, odsečenih nogu, u ropcu, mrtvo.

Neka veštica iz doline jednom je pretvorila sve svatove u vukove jer se mladoženja bio obećao drugoj devojci. Imala je običaj da im iz čiste pakosti zapovedi da joj po noći dođu, a oni bi posedali oko njene kolibe i zavijali, pevajući joj serenadu o svom jadu.

Ne tako davno jedna mlada žena iz našeg sela udala se za čoveka koji je prve bračne noći naprosto iščezao. Mlada je legla u postelju, gde su bili namešteni čisti čaršavi. Mladoženja je rekao da će izaći napolje da se olakša, navaljivao je da izađe, iz pristojnosti, a ona je navukla pokrivač do brade i ostala da leži u krevetu. Čekala je i čekala, ponovo je čekala – nema sumnje, dugo se zadržao – čekala je dok nije čula zavijanje koje je vetar donosio iz šume, a tada se naglo uspravila u postelji i vrisnula.

U tom otegnutom, isprekidanom zavijanju, i pored njegove zastrašujuće jeke, ima neke tuge, kao da bi zver htela da bude manje okrutna, samo kad bi znala kako, pa neprestano oplakuje svoju sudbinu. U vučjoj pesmi ima neizmerne melanholije, melanholije beskrajne kao šuma, beskonačne kao duge zimske noći, a ipak ta strašna tuga, to jadikovanje nad sopstvenom neutoljivom glađu, ne može nas dirnuti u srce jer nijedna jedina fraza te jadikovke ne nagoveštava mogućnost iskupljenja. Milost vuku ne može doneti samo njegov sopstveni očaj, može je primiti jedino preko nekog spoljašnjeg posrednika i zato se, ponekad, čini da se zver pomalo raduje nožu koji će je otpraviti na drugi svet.

Braća mlade žene zavirila su u staje i pogledala pod stogove sena, ali nisu našla nikakav trag, pa je razborita devojka obrisala suze i našla sebi drugog muža, koji nije bio isuviše stidljiv da piša u noćni sud i provodio je noći u kući. Rodila mu je dvoje zdrave dece i sve je bilo u redu dok se jedne ledene noći, noći zimskog solsticija, najduže noći, u ono prelomno doba godine kad stvari ne idu baš onako glatko kako bi trebalo, njen prvi muž nije vratio kući.

Dok je mešala supu za oca svoje dece, začuli su se snažni udarci po vratima i ona ga je prepoznala čim je podigla zasun, mada su prošle mnoge godine otkako je za njim nosila crninu, a on sad bio sav u ritama. Duga kosa, koja odavno nije videla češlja, spuštala mu se niz leđa i vrvela od vašaka.

„Evo me opet, gospojo“, rekao je. „Daj mi tanjir kupusa, ali brzo.“

Tada je ušao njen drugi muž noseći drva za potpalu, a kad je prvi shvatio da je spavala s drugim čovekom i kad je, još gore, pogled njegovih crvenih očiju pao na njenu dečicu koja su dopuzila u kuhinju da vide oko čega se digla tolika galama, uzviknuo je: „Voleo bih da ponovo budem vuk, pa

da ovu kurvu naučim pameti!“ I tako se smesta pretvorio u vuka i starijem dečaku otkinuo desno stopalo pre no što su ga sasekli sekirom za cepanje panjeva. Ali dok je vuk ležao sav u krvi i izdišući, krzno mu je opet spalo i on je ponovo postao isti onaj čovek koji je nekad davno pobegao iz bračne postelje, tako da je ona zaplakala, a drugi muž ju je istukao.

Kažu da postoji neka mast koja čoveka – kad mu je đavo da – pretvara, čim se namaže, u vuka. Priča se da se vukodlak rađa nogama unapred i da mu je otac vuk, i da mu je gornji deo tela čovečji, ali su mu noge i genitalije vučje. I ima srce vuka.

Sedam godina je vukodlakov prirodni vek, ali ako mu spalite odeću koju nosi kad je u ljudskom obličju, osudili ste ga da do kraja života bude vuk. Stare žene iz ovog kraja misle da će se zaštititi ako na vukodlaka bace šešir ili kecelju, kao da odeća čini čoveka. Pa ipak, u svim obličjima možete ga prepoznati po očima, fosforescentnim očima, jer jedino one ne podležu metamorfozi.

Pre no što će se pretvoriti u vuka, vukodlak se svuče do gole kože. Ako među borovima opazite nagog čoveka, bežite kao da vam je sam đavo za petama.

Sredina je zime i crvendać, čovekov prijatelj, sedi na dršci baštovanove lopate i peva. Najopasnije je vučje doba, ali ovo odlučno dete navalilo je da pođe u šumu. Sasvim je sigurna da joj divlje zveri ne mogu nauditi, mada iz predostrožnosti u korpi, koju je njena majka napunila sirevima, nosi dugačak nož. Tu su još i boca ljute rakije od kupina, hrpica pljosnatih zobenih pogačica pečenih na ognjištu, nekoliko tegli pekmeza. Devojčica sa kosom boje lana odneće te ukusne darove baki koja živi sama i već posustaje pod teretom godina. Baka živi na dva sata napornog hoda kroz zimsku šumu; dete se zamotalo debelim šalom i prebacilo ga preko glave. Obulo je čvrste drvene cipele, dobro se obuklo i spremilo. Badnje

je veće. Vrata solsticija što vode u smrtnu opasnost još uvek se okreću na šarkama, ali devojčica je oduvek bila isuviše voljena da bi se sad plašila.

U ovoj surovoj zemlji deca brzo odrastaju. Ovde nema igračka, pa zato deca naporno rade i postaju iskusna, ali ovoj lepoj devojčici, najmlađem detetu u porodici, prispelom sa zakašnjenjem, majka i baka u svemu su ugađale, a baka joj je isplela ovaj crveni šal, koji danas, na snegu, blješti zlo-kobno kao krv. Grudi su joj tek počele rasti, kosa joj je poput paperja, toliko svetla da gotovo ne pravi senku na njenom bledom čelu. Obrazi su joj skerletni i beli kao na slici, a tek što je počela dobijati ona ženska krvarenja – u njoj je navijen sat koji će odsad izbijati jedanput mesečno.

Ona stoji u nevidljivom pentagramu svog devičanstva i kreće se unutar njega. Ona je nerazbijeno jaje, zatvorena posuda, u njoj je magičan prostor čiji ulaz čvrsto zatvara membrana, ona je zatvoren sistem, ona ne zna za strah. Ima nož i ne boji se ničeg.

Možda bi joj otac zabranio da pođe da je bio kod kuće, ali otišao je u šumu po drva, a majka ne može ništa da joj odbije.

Šuma se zatvorila oko nje kao čeljusti.

U šumi uvek ima šta da se vidi, čak i usred zime – gomilice šćućurenih ptica prepuštenih letargiji godišnjeg doba, zbijene na škriptavim granama i previše izgubljene da bi pevale; sjajni ukrasi – zimske pečurke – na stablima prekrivenim mrljama; klinasto pismo zečeva i jelena, tragovi ptica nalik na riblju kost, zec mršav kao tanka kriška slanine pretrčava puteljak na mestu gde je tanak zrak sunčeve svetlosti išarao crvenosmeđim pegama paprat koja je preostala od prošlogodišnjeg papratišta.

Kad je čula udaljeno vučje zavijanje od kojeg se ledi krv u žilama, izvežbanom rukom mašila se za dršku noža, ali

na vidiku nije bilo ni vuka niti nagog čoveka. Tada je začula neko šuštanje u šipražju i na stazi pred njom odjednom iskrсну potpuno obučen, vrlo privlačan mladić u zelenom odelu i s niskim lovačkim šeširom širokog mekog oboda na glavi, natovaren lešinama odstreljenih ptica. Čim su grančice zapucketale, mašila se za nož, ali on se osmehnuo kad ju je video, otkrivši niz sjajnih belih zuba, i malo se naklonio, u šali i sa laskanjem. Nikad ranije nije videla tako finog momka; takvog nije bilo među seljacima-prostacima u njenom rodnom selu. I tako su zajedno nastavili put kroz sve gušču poslepodnevnu svetlost.

Uskoro su se smejali i šalili kao stari prijatelji. Kad se ponudio da joj ponese korpu, ona mu je to dopustila, iako joj je nož bio unutra, jer je on rekao da će ih braniti njegova puška. Dok se smrkavalo, ponovo je počeo da pada sneg i ona je osećala kako joj prve pahulje padaju na trepavice, ali ostalo im je samo još pola milje hoda, a tamo će ih čekati vatra, i vruć čaj, i dobrodošlica, topla, bez sumnje, i za odvažnog lovca i za nju.

Mladi čovek imao je u džepu jednu izvanrednu stvar. Kompas. Gledala je u mali okrugli stakleni brojčanik na njegovom dlanu i s neodređenim čuđenjem posmatrala treperenje igle. Uveravao ju je da ga je kompas na njegovom lovačkom putu nepogrešivo vodio kroz šumu tako što mu je igla uvek savršeno tačno pokazivala gde je sever. Ona u to nije verovala. Znala je da se na putu kroz šumu nipošto ne sme skrenuti sa staze, inače će se čovek istog trenutka izgubiti. Ponovo se osmehnuo, sjajni tragovi pljuvačke prianjali su mu uz zube. Rekao je da joj može jamčiti da će, ako skrene sa staze i uđe u šumu, stići do kuće njene bake dobrih četvrt sata pre nje, jer će krčiti sebi put kroz grmlje, dok će ona polako ići dužim putem, prateći vijugavu stazu.

Ne verujem ti. Osim toga, zar se ne bojiš vukova?

On je samo potapšao sjajni kundak svoje puške i osmehnuo se.

Da se kladimo? upitao je. Da se malo poigramo? Šta ćeš mi dati ako pre tebe stignem do bakine kuće?

Šta bi ti hteo? lukavo ga je upitala.

Poljubac.

Opšte mesto seljačkog udvaranja; spustila je pogled i pocrvenela.

Zašao je u grmlje i poneo njenu korpu sa sobom, ali ona je zaboravila na strah od zveri, mada se mesec već dizao, i usput je dangubila da bi bila sigurna da će lepi gospodin dobiti oplkadu.

Bakina kuća bila je na osami, malo izdvojena od ostalih kuća u selu. Sneg što je tek počeo da pada kovitlao se u bašti iza kuće i mladić je oprezno stupio na puteljak prekriven snegom koji je vodio do vrata, kao da se boji da ne skvasi noge. Zamahivao je svojom lovinom naslaganom u hrpu i devojčinom korpom i za sebe pevušio neku kratku pesmicu.

Na bradi mu je slab trag krvi, malo je prezalogajio od svog plena.

Zglobovima prstiju zakucao je na drvena vrata.

Stara i slaba, baka se već skoro sasvim predala smrti, koju joj je najavljivala bol u kostima, i gotovo je bila spremna da joj se potpuno prepusti. Iz sela je pre jednog sata došao dečak da joj naloži vatru za noć i u kuhinji su sada poigrali živahni plamičci. Biblija joj pravi društvo, ona je pobožna starica. Naslonjena na nekoliko jastuka, leži u krevetu koji je smešten u jedno udubljenje u zidu, kao u svim seljačkim kućama. Zamotala se u pokrivač od krpica koji je sama izradila pre nego što se udala, bilo je to toliko davno da joj više nije do sećanja. S obe strane kamina sede dva porcelanska

prepeličara, crnih njuški, sa smeđim mrljama po telu. Pred kaminom je prostirka jarkih boja od prepletenih krpica. Dedin sat otkucava vreme koje odlazi.

Živeći dobro, branimo vukovima pristup u svoje domove.

Dlakavom šapom zakucao je na vrata.

To sam ja, tvoja unuka, visokim sopranom podražavao je devojčin glas.

Podigni zasun i uđi, draga.

Možete ih prepoznati po očima, očima grabežljive zveri, tamnim, razornim očima, crvenim kao rana. Možeš na njega hitnuti Bibliju, a zatim i kecelju, bako, mislila si da je to siguran lek protiv tih izroda pakla... Sad prizivaj Hristosa i njegovu majku i sve nebeske anđele da te štite, to ti neće pomoći.

Njegovi zverski zubi oštri su kao nož. Spustio je svoj zlatan teret oglodanih fazana i korpu tvoje drage devojčice na sto. O, moj Bože, šta si joj uradio?

Zbacio je masku, kaput od tkanine boje šume, šešir s perom zataknutim za traku, zamršena kosa rasula mu se po beloj košulji i baka vidi kako po njoj mile vaške. Drva u kaminu miču se i pucketaju, noć i šuma ušli su u kuhinju sa tamom upletenom u njegovu kosu.

Skida košulju. Njegova koža ima boju i sastav tankog pergamenta. Kudrava linija dlačica spušta mu se niz stomak, bradavice su mu ispučene i tamne kao otrovno voće, ali toliko je mršav da biste mu mogli prebrojati rebra pod kožom kad bi vam za to dao vremena. Skinuo je pantalone i ona ugleda njegove dlakave noge i ogromne genitalije. Oh, ogromne!

Poslednje što je starica videla na ovome svetu bilo je kako mladić, očiju poput žeravice, go kao kamen, prilazi njenoj postelji.

Vuk je inkarnacija mesoždera.

Kad je završio s njom, oblizao je gubicu i brzo se ponovo obukao; sad je izgledao isto kao i kad je ušao na vrata. U kaminu je spalio kosu koja se nije dala pojesti; kosti je zamotao u salvet, stavio ih u škrinju gde je našao čiste čaršave, i sakrio ih pod krevet. Čaršave je pažljivo namestio umesto onih izdajničkih, umrljanih – njih je odložio u korpu s prljavim vešom. Protresao je jastuke i istresao pokrivač od krpica, podigao Bibliju sa poda, zatvorio je i položio na sto. Sve je bilo isto kao pre, jedino nije bilo bake.

Drva su se micala u kaminu, sat je otkucavao, a mladić je, spremajući prevaru, strpljivo sedeo pored kreveta s bakinom noćnom kapicom na glavi.

Kuc. Kuc. Kuc.

Ko je tamo? rekao je bakinim staračkim, drhtavim falsetom. Samo tvoja unuka.

I tako je ona ušla i sa sobom unela snežnu mećavu, pahu-lje su se u suzama topile na podnim opekama, a ona je možda bila malo razočarana kad je videla da baka sedi sama kraj vatre. Ali on je tada zbacio prekrivač, skočio do vrata i naslonio se leđima na njih da ona ne bi mogla izaći.

Devojka se obazrela po sobi i opazila da na glatkoj površini jastuka nema ni najmanjeg udubljenja od glave i da Biblija, što nikad ranije u bakinoj kući nije videla, leži zatvorena na stolu. Izbijanje sata odjeknulo je kao pucanj biča. Htela je da uzme nož iz korpe, ali se nije usudila da posegne za njim; njegove oči netremice su je posmatrale – ogromne oči koje kao da su sijale nekom jedinstvenom, unutrašnjom svetlošću, oči velike poput tanjirića, tanjirića punih lukavog sjaja, đavolske fosforescencije.

Kako su ti velike oči.

Da te bolje vidim.

Od starice nije bilo ni traga, osim čuperka sede kose koji se zakačio za koru nesagorele cepanice. Kad je to videla, devojka je shvatila da je u smrtnoj opasnosti.

Gde je moja baka?

Ovde nema nikog osim nas dvoje, draga.

Odjednom se svuda naokolo začulo strašno zavijanje, dolazilo je iz blizine, iz neposredne blizine, možda iz bašte iza kuće, zavijanje čopora vukova. Znala je da su najgori vukovi oni koji su dlakavi iznutra i zadrhtala je uprkos skerletnom šalu kojim se još čvršće umotala kao da je u njemu zaštitna, mada je bio crven kao krv koju mora prolići.

Ko je to došao da nam peva božićne pesme? rekla je.

To su glasovi moje braće, draga. Ja volim društvo vukova. Pogledaj kroz prozor i videćeš ih.

Sneg je bio dopola zatrpao prozorsko okno i ona je otvorila prozor da bi pogledala u baštu. Noć je bila bela od mesečine i snega; snežna mećava vitlala je oko sablasnih, sivih zveri koje su čučale među gredicama zimskog kupusa i upravljale svoje šiljate njuške prema Mesecu, zavijajući kao da će im srce prepući. Deset vukova, dvadeset vukova – bilo ih je toliko mnogo da ih nije mogla prebrojati; zavijali su složno kao poludeli ili pomahnitali. Oči su im odražavale svetlost koja je dolazila iz kuhinje i sijale kao stotine sveća.

Veoma je hladno. Sirota stvorenja, rekla je, nije čudo što tako zavijaju.

Zatvorila je prozor pred vučjom jadikovkom, skinula skerletni šal, šal boje maka, boje žrtvovanja, boje njene menstruacije i, pošto joj strah nije vredeo, prestala da se plaši.

Šta da radim sa šalom?

Baci ga u vatru, draga. Više ti neće trebati.

Smotala je šal i bacila ga u plamen, koji ga je istog časa sagoreo. Zatim je preko glave svukla bluzu; male grudi zasjale su kao da je sneg prodro u sobu.

Šta da radim s bluzom?

I nju u vatru, čedo moje.

Tanak muslin izgoreo je u plamenu koji je suknuo kroz dimnjak kao čudesna ptica, a ona je skinula suknju, zatim vunene čarape i cipele, pa su i one završile u vatri i zauvek izgorele. Svetlost vatre obasjavala je konture njenog tela; sada je na sebi imala samo netaknuti omotač sopstvene kože. Blještava, naga, pročešljala je kosu prstima; kosa joj je bila bela kao sneg. Zatim je pošla pravo prema čoveku crvenih očiju, u čijoj su raščupanoj grivi milele vaške. Podigla se na vrhove prstiju i otkopčala kragnu njegove košulje.

Kako su ti velike ruke.

Da te čvršće zagrlim.

Napolju su svi vukovi sveta zavijali, pevajući svadbenu pesmu, kad mu je ona dragovoljno dala poljubac koji mu je dugovala.

Kako su ti veliki zubi!

Videla je kako mu je čeljust zaslinila, a sobu je ispunilo urlikanje šumskih ljubavnika smrti, ali mudro dete nije ustuknulo čak ni kad je on odgovorio:

Da te lakše pojedem

Devojka je prasnula u smeh: znala je da ona nije ničija hrana. Nasmejala mu se u brk, strgla mu košulju i bacila je u vatru, na plameni trag svoje odbačene odeće. Plamičci su zaigrali kao mrtve duše u Valpurgijskoj noći, staračke kosti pod krevetom počele su užasno klepetati, ali ona na njih nije obraćala pažnju.

Inkarnacija mesoždera, jedino nedirnuto telo može utoliti njegovu glad.

Ona će položiti njegovu strašnu glavu na svoje krilo i trebiće vaške iz njegovog krzna, i možda će ih staviti u usta i pojesti, što će je on moliti, kao što bi učinila u bračnom obredu divljaka.

Mećava će se stišati.

Mećava se stišala, ostavivši za sobom planine neravnomerno prekrivene snegom, kao da je neka slepa žena prebacila čaršav preko njih; visoke grane šumskih borova bele su kao kreč, škripe otežale od snega.

Snežna svetlost, mesečina, metež tragova šapa.

Sve je tiho, sve mirno.

Ponoć je, sat izbija. Božić je, vukodlakov rođendan, vrata solsticija širom su otvorena, neka svi utonu tim putem.

Pogledajte! Čvrsto i slatko spava ona u bakinoj postelji, a grle je šape nežnog vuka.

Prevela s engleskog Adrijana Marčetić

BELEŠKA O PISCU

Andžela Karter (1940–1992), engleska spisateljica, poznata po svojim feminističkim nastojanjima, magijskom realizmu i živopisnom stilu svojih romana i priča. Rano detinjstvo provedeno sa bakom i borba sa anoreksijom preobražavaju se u uspešne godine studiranja engleske književnosti i prve literarne uspehe. Značajne knjige: *Krvava odaja*, *Čudesna prodavnica igračaka*, *Noći u cirkusu*, *Strast nove Eve*, *Crna Venera*, *Mudra deca*, *Igra senki*.